

Minnesanteckningar

2023-03-10

09.00-11:50

KS mötesrum

Ordförande: Carin Nilsson (S), ordförande äldrenämnden

Sekreterare: Emil Fridolfsdahl, nämndsekreterare

Deltagare: Se bilaga nedan

Ärenden med anteckningar, synpunkter, m.m.	Ansvarig/föredragande:
<ul style="list-style-type: none">• Upprop• Fastställande av dagordning<ul style="list-style-type: none">○ Ärendet om kommunens demografiska utveckling ställs in vid dagens möte och skjuts upp till ett framtida möte med pensionärsrådet○ Åsa Bäckström vill ta upp en övrig fråga om rehabilitering• Genomgång av föregående minnesanteckningar<ul style="list-style-type: none">- Britt Jakobsson, PRO, uppmärksammar en fråga som hon ville ha med i det föregående minnesanteckningar. Det handlar om hjälpmedelsstrategin och de långa köerna för att få hjälpmedel lagade om de går sönder. Hon tycker det är oklart hur personer får hjälp medan väntar på att få hjälpmedel lagade, t.ex. en säng eller en permobil. Britt-Anni Sjöström, Umeå Sameförening Såhkie, tipsar om att man kan lägga in numret till sin arbetsterapeut i telefonen så att man kan ringa om det blir problem med ens hjälpmedel.	Carin Nilsson, ordförande
<u>Patientsäkerhetsberättelse</u> Ann-Gerd Töyrä, medicinskt ansvarig sjuksköterska (MAS), informerar om hur förvaltningen arbetar med	Ann-Gerd Töyrä, medicinskt ansvarig sjuksköterska

patientsäkerhetsberättelsen och vilka risker som har identifierats under året som gått.

De ser att det finns stora brister i dokumentation och journalföring. Bristerna har sjukvården försökt åtgärda dels genom nya rutiner, dels genom utökade utbildningar i dokumentation. Medicinskt ansvarig för rehabilitering (MAR) har sett brister i hur vårdplaner upprättas.

Läkemedelshantering och delegering är också ett riskområde. Under året har det inkommit många avvikelser i läkemedelshantering. En vanlig avvikelse är någon glömmer att ge patienten sin medicindos. Åtgärder inom området har varit att se över delegeringsutbildningen och att se över hur proven i samband med delegeringen utformas.

MAS och MAR arbetar även med att ta fram en patientsäkerhetsplan. Ann-Gerd informerar även om att de som skrivs ut från regionen är sjukare och kräver mer läkemedel vilket i förlängningen innebär en utmaning för patientsäkerhetsarbetet i äldreomsorgen.

Frågor/synpunkter

Monica Samuelsson, SPF, frågar: hur ofta granskas dokumentationen? Ann-Gerd svarar att det görs regelbundna kontroller av dokumentationen och att de brukar granska ungefär 20 journaler på ett år. Carin Nilsson, ordförande, svarar att IVO kommer att göra en större granskning av bl.a. dokumentationen inom kort med intervjuer av både patienter och personal.

Åsa Bäckström, äldrenämnden, påpekar att hon saknar en tydligare koppling mellan nämndens internkontrollplan och patientsäkerhetsberättelsen. Under många år har det varit höga riskvärden på patientsäkerhet i internkontrollplanen.

Carin Nilsson, ordförande, understryker att ett stort problem är kompetensförsörjningen. Det beror delvis på den låga

<p>arbetslösheten i Västerbotten och att många kommuner och verksamheter konkurrerar om arbetskraften. För att klara kompetensförsörjningen kommer det behövas en arbetskraftsinvandring.</p> <p><u>Bilaga:</u> Bildspel – Äldreomsorgens patientsäkerhetsberättelse för 2022</p>	
<p><u>Äldrenämndens årsbokslut för 2022</u></p> <p>Carina Nylander, ekonomichef, och Nils Enwald, stabschef, informerar om äldrenämndens årsbokslut utifrån händelser i verksamheterna, och ur ekonomi- och personalperspektiven.</p> <p>Det pågår intensiva utvecklingsarbeten i samtliga verksamheter. Inom Utredning äldre utreder man hur dagverksamheterna och preventionsenheten kan utvecklas, utifrån målet att fler ska bo kvar hemma längre. I hemtjänsten har man under året gjort en ny områdesindelning för att få till en jämnare personal- och brukarfördelning. Man har även infört Luleå-modellen, som är en ny arbetsform där äldreomsorgen tillsvidareanställer ny personal utan omsorgserfarenhet. Anställningen kombineras med utbildning, i första hand till vårdbiträde.</p> <p>En stor utmaning är att det är många enhetschefer som slutar inom vård- och omsorgsboenden. Anledningar till det går att hitta både i en bristande arbetsmiljö och en låg lönenivå. Inom hälso- och sjukvården ser ledningen att det är svårt att rekrytera sjuksköterskor. Det sker en stor personalförflyttning mellan kommunen och regionen.</p> <p>För 2022 hade äldrenämnden en positiv budgetavvikelse (+35 942 tkr). Den kan förklaras av att kostnaderna för hemtjänst, vård- och omsorgsboende inklusive korttidsboende, hälso- och sjukvård, betalningsansvar, icke-biståndsbedömd öppen verksamhet, samt de förvaltningsgemensamma kostnaderna</p>	<p>Carina Nylander, ekonomichef</p> <p>Nils Enwald, stabschef</p>

varit lägre än budgeten. En bidragande orsak till den positiva budgetavvikelsen är att nämnden erhållit statsbidrag för sjuklönekostnader för december 2021 till mars 2022 med 9 444 tkr och prestationsbidrag under juni, fördelat för perioden på ett belopp om 24 967 tkr.

Frågor/synpunkter

Britt Jakobsson, PRO, ställer ett flertal frågor:

Fråga 1. Görs det någon analys av varför personer väljer extern hemtjänst jämfört med kommunal hemtjänst. Kan det ha att göra med att det i någon verksamhet är t.ex. mindre stressad personal?

Carin Nilsson svarar, delvis beror ökningen av den kommunala hemtjänsten på det nya LOV-avtalet som tecknats. Kommunens hemtjänst är numera icke-valsalternativet för de som inte aktivt väljer det ena eller andra. Det har också blivit färre hemtjänstföretag.

Carina Nylander, ekonomichef, svarar att förvaltningen ska göra en fokusuppföljning på de 8 företag som finns och att man hoppas få bra material från uppföljningen för att kunna göra en analys.

Fråga 2. Intervjuar man de chefer som slutar inom t.ex. vård- och omsorgsboende? Varför slutar de?

Carin Nilsson svarar: Det finns flera förklaringar till varför chefer slutar. De har fått en ökad belastning med stora arbetsgrupper. Det finns en kommungemensam riktlinje om 30 tillsvidareanställda personer/chef, vilket dock är för högt för äldreomsorgen. Det arbetar t.ex. många vikarier i äldreomsorgen och de räknas inte in i antalet person per chef. Av den anledningen är det angeläget med ett lägre riktvärde.

Det är också låga löner för chefer i äldreomsorgen, både jämfört med andra kommuner och jämfört med enhetschefer i andra

förvaltningar i kommunen. Äldrenämnden har tagit ett beslut om att se över ledningsorganisationen.

Fråga 3. Ni informerar om att det är nästan 200 personer som utbildar sig till undersköterska med stöd av statsbidrag men att statsbidragen ska upphöra. Kan de som redan studerar fortsätta när statsbidragen upphör? Så att de kan slutföra utbildningen.

Carin Nilsson svarar: Bidraget som har möjliggjort utbildningarna – äldreomsorgslyftet – gäller även för 2023. Nästkommande år kommer det att vara svårt att fortsätta med utbildningsinsatserna utan statsbidrag. Det är många, särskilt ensamstående, som har aviserat att de inte kommer kunna fullfölja utbildningen.

Anna-Lisa Johansson, PRO, frågar om kommunen försöker rekrytera arbetslösa invandrare till äldreomsorgen. Carin Nilsson svarar att det finns viss vårdutbildning för invandrare och andra grupper via olika aktörer, t.ex. Arbetsförmedlingen. Ett gott exempel som lyftes på äldrenämnden var SFI-verksamheten som bedrivs på Dragonens vård- och omsorgsboende. SFI-eleverna får komma till Dragonen där de får en mentor ur personalen och får tillfälle att träna svenska praktiskt, utan att direkt arbeta med omsorgsarbete.

Britt Jakobsson, PRO, frågar: Hur arbetar man med att skapa vårdutbildningar hos andra utbildningsanordnare, exempelvis kommunens vuxenutbildning? Carin Nilsson svarar att även gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden har fått lägre statsbidrag för utbildningar vilket påverkar utbudet negativt.

Bilaga:

Bildspel – Presentation årsbokslut äldrenämnden 2022

Förändrad servicenivå för matdistribution

Susanna Stenlund, verksamhetschef Utredning äldre, informerar om förslaget på förändrad servicenivå för matdistributionen. Ärendet togs upp på äldrenämnden i februari men återremitterades till förvaltningen och ska upp på nytt i april för beslut. Från förvaltningens sida framhåller man att det är mycket administration med matdistributionen, t.ex. är det många som vill ha matdistribution och sedan kort därpå avsäger sig insatsen. Måltidsservice uppger också att deras lokaler för att tillaga mat har nått sitt kapacitetstak och behöver antingen byggas ut eller så behöver antalet beslut om matdistribution minska. De personer som sedan tidigare beviljats matdistribution kommer att fortsätta få insatsen tills vidare.

Frågor/synpunkter

Carin Nilsson, ordförande, inflikar att beslutet inte kommer innebära någon större förändring för brukarna. Förvaltningen har fått i uppdrag att göra en risk- och konsekvensanalys av förändringen. Man utreder även för att se om extra kostnader för digitala inköp av livsmedel kan ingå i förbehållsbeloppet.

Britt Jakobsson, PRO, ställer en fråga om digitala matinköp och tillagning av mat: Behöver inte personer som får hjälp att handla mat också hjälp att tillaga maten? Tycker kommunen att man ska börja äta djupfryst mat som är mindre näringsrik med mycket salt och socker, särskilt när många äldre har diabetes? Carin Nilsson svarar att det blir en förbättring av servicen med digitala matinköp eftersom det kommer spara tid för personalen. Som det ser ut idag går personal själv och handlar. Det är mycket sällan som brukare följer med på affären.

Susanna Stenlund, verksamhetschef, inflikar att det i diskussionen är viktigt att skilja på matdistribution och inköp av

Susanna Stenlund,
verksamhetschef
Utredning äldre

Carina Nylander,
ekonomichef

mat. Det är två olika insatser och olika typer av förändringar som kommer att ske gällande de båda insatserna.

Åsa Bäckström säger att beslutet är ett led i att sänka servicenivån generellt i äldreomsorgen. Äldrenämndens ekonomi ser dystert ut inför kommande budgetår, vilket kommer innebära ytterligare försämrade service. Det kommer vara svårt för personer med kognitiv svikt att handla mat digitalt. Carin Nilsson svarar att de som har matdistribution idag kommer att fortsätta det. Dessutom kommer de som har särskilda behov att fortsatt kunna få beviljat matdistribution.

Anna-Lisa Johansson, PRO, frågar om kommunen tillhandahåller en surfplatta till brukare om man inte äger en själv. Hon frågar också om hur lång tid det tar för personal att sitta med och hjälpa? Carin Nilsson svarar att om personen själv har surfplatta använder man den, annars tar personalen med sig lämplig teknisk utrustning. Förändringen med digitala matinköp kommer att innebära en tidsbesparing med att slippa transporter till och från affären.

Elisabeth Bjuhr, SPF, frågar: stämmer det alltså att de som har besluten inte kan bli av med dem? Carin Nilsson svarar att det är korrekt uppfattat.

Veronica Kerr, äldrenämnden, informerar att det pågår ett pilotprojekt på Grubbe med digitala matinköp. Det kan vara bra att börja i liten skala för att se ev. brister med förändringen och vad som fungerar bra.

Sten Biström, SKPF, understryker att pensionärsorganisationerna vill få information om förändringar innan man får läsa det i media. Carin Nilsson svarar att beslutet ska upp till nämnden i april, samt att det kan vara svårt att synkronisera äldrenämndens och pensionärsrådets möten.

Bilaga:

Protokoll UPR 2020-02-07 – Matinköp på internet

Aktuellt från styrelse och nämnder

Kommunstyrelsen: Tomas Wennström (S), informerar om att de kommunövergripande riktlinjerna för de kommunala råden dröjer. Olika råd kommer fortsatt att ha sina egna föreskrifter som det är upp till den ansvariga nämnden att besluta om. En förändring blir att reda ut begreppsförvirringen som råder på området. De nya riktlinjerna kommer byta ut begrepp som reglemente och protokoll – som gäller för beslutande organ – mot föreskrift respektive minnesanteckningar. Något som kommunen behöver arbeta mer med är att få in olika grupper, t.ex. seniorer, tidigare i kommunens olika beredningsprocesser. Det är upp till politiken att ge riktlinjer till tjänstepersoner för att se till att beredningen sköts enligt den politiska viljan.

Tekniska nämnden: Håkan Johansson (S) informerar om tekniska nämndens budget. Det är många verksamheter som blir dyrare på grund av inflationen, inte minst bränsle. Nämnden ska också anta ett investeringsprogram för gator. Det går även att lämna synpunkter på ombyggnationen av Västra esplanaden.

Äldrenämnden: Carin Nilsson (S) informerar om budgetprocessen. Det är viktigt att poängtera att det finns en process på tjänstepersonsnivå och en politisk process hos partierna. Efter fullmäktiges beslut i juni om alla nämnders budgetramar kommer äldrenämndens beslut om hur ramen ska fördelas i äldreomsorgen.

Fritidsnämnden: Ari Leinonen (S) och Joline Göttfert (M) skickar skriftlig information till rådet:

Representanter från nämnderna

<p>”Det som är mest aktuellt från fritidsnämnden är att vi har godkänt utredningen om en fast placering av fotbollstältet. Den aktuella platsen kallar vi Vildmannavallen 2, och det är grönytor som finns på I20-området. För att tältet ska sättas upp krävs ett beslut från fullmäktige kring finansiering.”</p> <p><u>Frågor/synpunkter</u></p> <p>Britt Jakobsson, PRO, säger att om varje råds ansvariga nämnd kan beslut om nya föreskrifter så kan alltså föreskrifterna för UPR göras om. Pensionärsorganisationerna fick inte vara delaktiga i processen inför beslut om föreskrifterna. Carin Nilsson svarar: beslutet i december i nämnden om pensionärsrådets föreskrifter var för att kunna hålla möten för UPR över huvud taget. När de kommungemensamma riktlinjerna antas så kan man titta på föreskrifterna på nytt om något behöver förändras.</p> <p>Elisabeth Bjuhr, SPF, inflikar att det finns ett centralt exempel från SPF på hur föreskrifter för pensionärsråd kan se ut.</p> <p>Britt Jakobsson, PRO, ställer en fråga om bostadssituationen i Umeå. Bra och rimligt prissatta bostäder är en förutsättning för mycket annan verksamhet i kommunen. Hur arbetar kommunen för att säkerställa att det finns bostäder? Carin Nilsson svarar: Det finns en bostadsförsörjningsplan för 2000 nya bostäder i Umeå per år, men bara hälften så många bostäder byggs.</p>	
<p><u>Övriga frågor/information</u></p> <p>Åsa Bäckström, äldrenämnden, vill ta upp problemet med hur rehabiliteringsärenden sköts av regionen till diskussion. Carin Nilsson, ordförande, förtydligar att det är ett stort problem att patienter som skrivs ut inte får den rehabilitering de behöver. Det är en lång kö för att få rehabinsatser, och väntetiden i sig gör patienterna får värre besvär för att de t.ex. faller medan de</p>	<p>Deltagare</p>

väntar på insatser. Carin säger att hon ska ta upp frågan till diskussion på Samråd vård och omsorg med regionen.	
---	--

Bilaga:

Hemsjukvård Väntetider 230223

Bilaga Närvarolista UPR 2023-03-10

Ordinarie ledamöter

Carin Nilsson (S), äldrenämnden

Veronica Kerr (KD), äldrenämnden

Åsa Bäckström (V), äldrenämnden

Håkan Johansson (S), tekniska nämnden

Titti Åden (S), kulturnämnden

Tomas Wennström (S), kommunstyrelsen

Britt Jakobsson, PRO

Anna-Lisa Johansson, PRO

Bertil Holmberg, PRO

Curt Wiklund, PRO

Gunny Blomberg, SKPF

Sten Biström, SKPF

Elisabeth Bjuhr, SPF

Monica Samuelsson, SPF

Per Martin Jonasson, RPG

Birgitta Lindkvist, Umeå demensförening

Tjänstgörande ersättare

Katrin Rehn, SKPF

Liisa Larsen, Finska klubben

Britt-Anni Sjöström, Umeå Sameförening Såhkie